

POSTUP V PŘÍPADECH PODEZŘENÍ NA SPÁCHÁNÍ KORUPCE A/NEBO PODVODU

1. Úvod

- 1.1 Usnesením vlády ČR ze dne 25.10.2006 č. 1199 o Strategii vlády v boji proti korupci na období let 2006 až 2011 bylo v části II/10a uloženo členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy, aby v rámci svých úřadů a organizačních složek státu, příspěvkových organizací a osob ovládaných ve smyslu příslušných ustanoveních obchodního zákoníku zabezpečili do 30. června 2007 aktualizaci resortních a interních předpisů s cílem zohlednit protikorupční opatření, obsažená ve Strategii.
- 1.2 Postup v případech podezření na spáchání korupce a/nebo podvodu je přehledem činností, které je potřeba dodržet vznikne-li v ústředním orgánu státní správy, organizační složce státu a příspěvkové organizaci takové podezření.
- 1.3 Cílem Postupu je zajistit včasnou a účinnou reakci na vzniklá podezření na spáchání korupce a/nebo podvodu, a odstranění nebo zmírnění rizik s tím spojených.
- 1.4 Postupy pro prevenci a minimalizaci rizik korupčního jednání a podvodů jsou obsaženy v Resortním interním protikorupčním programu, který byl vydán Příkazem ministra školství, mládeže a tělovýchovy, čj.: 4362/2008-M1.
- 1.5 Přehled případů korupčního jednání v instituci a jí podřízených organizacích ((přímo řízené organizace (dále jen „PŘO“) a ostatní přímo řízené organizace (dále jen „OPŘO“) a organizační složky státu (dále jen „OSS“)) vede ředitel odboru interního auditu a kontroly (dále jen „ŘOM1“).
- 1.6 Všechny případy korupčního jednání musí být řešeny v souladu s platnými právními normami ve spolupráci s odborem legislativním a právním. Všechny případy korupčního jednání a způsob jejich řešení musí být nahlášeny ŘOM1. Stejný postup platí i pro PŘO a OPŘO a OSS.
- 1.7 Při každém zjištěném nebo veřejně prezentovaném případě korupčního nebo obdobného jednání vždy:
 - po pravomocném skončení trestního stíhání vydá odbor interního auditu a kontroly ve spolupráci s odborem legislativním a právním podrobnou zprávu a zajistí její zveřejnění na www.msmt.cz,
 - v případě nemožnosti zveřejnění s ohledem na nezbytnost ochrany utajovaných skutečností předloží ŘOM1/ředitel odboru legislativního a právního (dále jen „ŘO14“) vždy alespoň stručnou informaci ministroví o podstatě obvinění,
 - ŘOM1 podrobnou zprávu uloží a zveřejní poté, kdy ochrana příslušných utajovaných skutečností již pozbude na významu,

všechny zúčastněné osoby důsledně ctí zachování principu presumpce nevinny a dbají i na ochranu osobních údajů osob, u nichž doposud nedošlo k prokázání provinění.

2 Rozsah

Korupce a /nebo podvodu se mohou dopustit vedoucí a ostatní zaměstnanci organizačních útvarů *ústředního orgánu státní správy* a organizačních složek státu nebo příspěvkových organizací které jsou napojeny na kapitolu státního rozpočtu, jíž je tento orgán správcem (korupce a/nebo podvod zevnitř) a osoby především z řad veřejnosti nebo smluvních dodavatelů (korupce a/nebo podvod zvenčí). Směrnice se vztahuje na oba typy korupce a/nebo podvodů za následujících okolností.

3 Šetření podezření na spáchání korupce a/nebo podvodu zevnitř

- 3.1 Vedoucí zaměstnanec odpovědný za řízení a kontrolu činnosti ústředního orgánu veřejné správy, zahájí počáteční šetření zajištěním faktů. Počáteční šetření musí být provedeno diskrétně, co nejrychleji a rozhodně během 24 hodin od chvíle, kdy kontrolní mechanismy v jeho působnosti podezření korupce a/nebo podvodu zevnitř odhalili nebo mu bylo toto podezření sděleno.
- 3.2 Vedoucí zaměstnanec informuje o podnětu k zahájení šetření pro podezření na spáchání korupce a/nebo podvodu ŘOM1a ŘO14.
- 3.3 Účelem počátečního šetření je vymezit faktory, z kterých podezření vzniklo a objasnit zda lze u detekované nebo sdělené nesrovnalosti v této fázi vyloučit pochybnosti o tom, že k této nesrovnalosti došlo úmyslně nebo z nedbalosti. Počáteční šetření zahrnuje úkony zjišťování mezi zaměstnanci, které je třeba provádět s nejvyšší možnou mírou obezřetnosti a opatrnosti. Současně shromažďuje, kontroluje a třídí dokumenty.
- 3.4 Dospěje-li vedoucí zaměstnanec, odpovědný za provedení počátečního šetření, na základě shromážděných důkazů k závěru, že ke korupci a/nebo podvodu nedošlo, uzavře případ a v písemné zprávě o výsledcích počátečního šetření uvede důvody jeho ukončení. Tuto zprávu předá bez zbytečného odkladu vedoucímu státního orgánu nebo organizace. Na vědomí tuto zprávu předá ŘOM1a ŘO14.
- 3.5 Pokud počáteční šetření potvrdí podezření, že mohlo dojít ke korupčnímu a/nebo podvodnému jednání, vedoucí zaměstnanec odpovědný za provedení počátečního šetření, musí zajistit, aby všechna původní dokumentace byla uložena na bezpečném místě pro další šetření. Cílem je zamezit ztrátám důkazů, které by mohly být podstatné pro následné administrativní řízení nebo vyšetřování vedené orgánem činným v trestním řízení a soudní stíhání. Vedoucí zaměstnanec, který zajistil provedení počátečního šetření, by měl okamžitě informovat vedoucího státního orgánu nebo organizace (dále ŘOM1 a ŘO14) o výsledcích počátečního šetření a o nastalé situaci v tomto orgánu nebo organizaci pod vlivem této události.

- 3.6 Po projednání výsledků počátečního šetření a nastalé situace vedoucí státního orgánu nebo organizace odsouhlasí návrh vedoucího zaměstnance, který zajistil prvotní šetření nebo sám rozhodne o změnách, resp. posílení schvalovacích či operačních postupů, aby odstranil jakoukoliv hrozbu budoucí korupce a/nebo podvodu či ztráty. Současně u hlavního účetního zajistí pozastavení dalších plateb, které je třeba v kontextu s podezřením na korupci a/nebo podvod rovněž prošetřit.
- 3.7 Nebyly-li v etapě počátečního šetření vyvráceny pochybnosti o podezření ze spáchání korupce a/nebo podvodu, vedoucí státního orgánu nebo organizace, bez zbytečného odkladu pověří vybraného zaměstnance, nebo útvar kontroly případně inspekci, pokud byla zřízena, provedením dalšího šetření na místě.
- 3.8 Dospěje-li vedoucí státního orgánu nebo organizace na základě výsledků dalšího šetření a předložených důkazů k závěru, že ke korupci a/nebo podvodu nedošlo, rozhodne o uzavření případu.
- 3.9 Potvrdí-li se inspekci na místě podezření ze spáchání korupce a/nebo podvodu, vedoucí státního orgánu nebo organizace rozhodne po konzultaci s právní službou tohoto orgánu nebo organizace o konkrétních opatřeních a v případě podezření na trestný čin zajistí prostřednictvím této služby oznámení příslušnému orgánu činnému v trestním řízení.
- 3.10 Nepotvrdí-li se podezření na trestný čin, rozhodne vedoucí státního orgánu nebo organizace o dalších opatřeních ve věci ve své pravomoci.

4 Šetření podezření na spáchání korupce a/nebo podvodu zvenčí

- 4.1 Při podezření na spáchání korupce a/nebo podvodu zvenčí použijí vedoucí zaměstnanci odpovědní za řízení a kontrolu činnosti *ústředního orgánů státní správy*, organizační složky státu nebo příspěvkové organizace a vedoucí těchto orgánů, složky státu a organizace přiměřeně postupy uvedené v části 3. Zvláštní pozornost je přitom třeba věnovat především zabezpečení všech dokladů o smluvních vztazích s příslušným vnějším partnerem a pozastavení všech finančních transakcí s tím spojených.
- 4.2 V případech podezření na propojení korupce zvenčí s korupcí zevnitř vedoucí státního orgánu nebo organizace uváží podle okolností spojení počátečního a dalšího šetření, kterým pověří bez zbytečného odkladu svou inspekci nebo k tomu určenou skupinu složenou ze zástupců odborných organizačních útvarů.

5 Interní audit

- 5.1 Šetření podezření ze spáchání korupce a/nebo podvodu není úlohou interního auditu s ohledem na jeho nezávislou objektivní ujišťovací funkci o přiměřenosti a účinnosti fungování kontrolních mechanismů v odpovědnosti managementu.
- 5.2 Pokud je ve výjimečných případech interní auditor do tohoto šetření (forenzního) zapojen, mělo by být jasně prohlášeno, že nejde o interní audit.

- 5.3 Pokud v rámci své vlastní činnosti interní auditor získá podklady k důvodnému podezření na spáchání korupce a/nebo podvodu zváží veškeré aspekty týkající se této události a na základě toho se rozhodne, které řídicí úrovní auditovaného státního orgánu nebo organizace tyto skutečnosti oznámí. Přitom musí uvážit i možnost účasti vedoucího zaměstnance státního orgánu nebo organizace, přímo odpovědného za auditovanou činnost.
- 5.4 Ve shodě s mezinárodní dobrou praxí interní auditor zpravidla informuje o svých zjištěních vedoucího zaměstnance o stupeň vyšší úrovně řízení, než je přímý nadřízený osob, které jsou podezřelé z účasti na korupci a/nebo podvodu. Současně podává o zjištěných skutečnostech a svém postupu zprávu vedoucímu státního orgánu nebo organizace¹.
- 5.5 Má-li interní auditor organizační složky státu nebo příspěvkové organizace pochybnosti o možné účasti vedoucího této složky nebo organizace na korupci a/nebo podvodu předá zdokumentované svému řediteli interního auditu. Ten konzultuje další postup s ředitelem interního auditu *ústředního orgánu státní správy* a za jeho součinnosti s vedoucím tohoto orgánu, který rozhodne o dalších opatřeních.
- 5.6 V případě podezření na korupci a/nebo podvod nekončí zájem interního auditu předložením zprávy vedoucímu státního orgánu nebo organizace. Interní auditor monitoruje reakci na své oznámení a zejména potvrzuje, že vedoucí tohoto orgánu přijal nezbytná opatření k prošetření podezření² nebo věc oznámil orgánu činnému v trestním řízení.
- 5.7 V rámci plnění své úlohy ve státním orgánu nebo organizaci interní audit poskytuje poradenství v případech souvisících se systémem vnitřního řízení a kontroly v oblasti prevence a potírání korupce a podvodů na vyžádání nebo z vlastní iniciativy, zejména v etapě oceňování rizik a sestavování plánů své činnosti.

6 Uložení dokumentace

Veškerá shromážděná dokumentace k událostem v oblasti korupce a podvodů je uložena v O14, nebo organizace, resp. u zaměstnance, který je určen vedoucím tohoto orgánu nebo organizace k zajištění této agendy.

Tento postup je účinný dnem schválení Příkazu ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. 6/ 2008, kterým se vydává aktualizovaný Resortní interní protikorupční program.

¹ Interní auditor, který zjistil nesrovnalost, u níž pojal podezření, že k jejímu vzniku mohlo dojít v důsledku korupce a/nebo podvodu, použije pro svůj další postup dispozice v čl. 12 bod 2, 5 a 7 Pokynu č. CHJ – 2 k jednotnému uplatňování závazných pravidel a doporučení pro výkon interního auditu v orgánech veřejné správy.

² Např. vedoucí státního orgánu nebo organizace pověřil provedením forenzního šetření svou inspekci, k tomu určeného zaměstnance nebo skupinu sestavenou se zaměstnanců odborných útvarů.